

- seskontrakter, som de nye EU-borgere arbejder på i Danmark.
- Arbejds- og opholdstilladelser kan eventuelt gælde i en kortere periode end de 5 år, som de gælder for EU-borgere i dag.
 - Der skal gøres noget for at forhindre omgåelse af overenskomster ved ansættelse af »selvstændige arbejdsgivere« – de såkaldte arme og ben-virksomheder.
 - Der skal foretages en overvågning, som holder et skarpt øje med ændringer i ledigheden, beskæftigelsen og lønudviklingen som følge af EU-udvidelsen.
 - Der skal afsættes penge til aktiviteter i nabolandene, der skal informere om reglerne på det danske arbejdsmarked samt løn- og ansættelsesforhold.

Regeringens hidtidige udspil er i vidt omfang identisk med ovenstående. I Ugebrevet A4 den 15. september 2003 har beskæftigelsesministeren dog givet udtryk, for at østeuropæerne skal miste deres arbejds- og opholdstilladelse, hvis de siger op eller bliver fyret. Beskæftigelsesministeren har endvidere antydnet, at det kan gøres sværere at opnå sociale ydelser, og at man kan begrænse mulighederne for at tage disse med til udlandet.

Disse overvejelser er blevet positivt modtaget hos Socialdemokratiet. Socialdemokratiets formand, Mogens Lykketoft, har – ifølge Berlingske Tidende den 15. september 2003 – givet udtryk for, at han frygter, at »EU's udvidelse mod øst vil medføre en strøm af sociale turister i skikkelse af østeuropæere, der vil komme til Danmark udelukkende med det formål at få del i de sociale ydelser«. Socialdemokratiet har derfor foreslået, at sygedagpenge og barselpenge skal gøres afhængige af, at man enten har betalt et vist beløb i skat eller har betalt skat i en længere periode her i landet. Partiet har endvidere foreslået, at børnechecken skal laves om til et skattefradrag. Disse forslag begrundes i en pressemeddelelse af 15. september 2003 fra Socialdemokratiet således: »Det er offentlige ydelser, som man har ret til efter få dages beskæftigelse, og det kan give anledning til misbrug. Folk skal ikke have mulighed for at arbejde i to dage i Danmark og så rejse hjem og få sygedagpenge i et år.«

Et velorganiseret arbejdsmarked som det danske bygger på overenskomster mellem arbejdsmarkedets parter og er bl.a. kendetegnet ved velfungerende faglige organisationer og arbejdsgiverorganisationer, høj organisationsprocent blandt lønmodtagerne og en forholdsvis effektiv overvågning af, om aftalte lønninger og øvrige overenskomstvilkår overholdes. Fagbevægelsen i Danmark har traditionelt haft – og har fortsat – en meget betydningsfuld position, bl.a. ved gennem

kontakt til arbejdsgiverorganisationer og til den enkelte virksomhed at kunne føre forhandling med arbejdsgiverne om løn- og ansættelsesforhold, arbejdsmiljøforhold m.v. Overenskomsterne mellem fagbevægelse og arbejdsgivere har således en afgørende betydning som middel mod løntrykkeri og vilkårlig behandling af lønmodtagere.

Dansk Folkeparti har længe peget på, at ansøgerlandene på lang sigt kan finde deres plads i EU-samarbejdet, hvis befolkningerne i de enkelte lande ved folkeafstemninger viser deres ønske herom. Men Dansk Folkeparti har også peget på, at kun få af landene i Østeuropa har tilstrækkeligt udviklede arbejdsmarkeder, økonomi m.v. til at kunne optages i EU inden for det første tiår. Det burde efter Dansk Folkepartis opfattelse være en betingelse for Østudvidelsen, at landenes økonomier, administrationer, retsvæsen, miljøbeskyttelse og grænsekontrol er på højde med de øvrige EU-landes, før der tilbydes fuldt medlemskab. Ligeledes burde der stilles klare krav om, at korruption, kriminalitet og mafiavælde skal være reduceret, før EU beslutter at optage de nye medlemsstater. Ved at ignorere eller bagatellisere de problemer, Dansk Folkeparti har peget på, eksperimenterer man med EU's fremtid og lægger muligvis grunden til alvorlige fremtidige problemer for EU og de enkelte medlemslande.

Dansk Folkeparti er tilhænger af, at EU yder bistand til at udvikle ansøgerlandenes demokratiske funktioner og deres administrative og økonomiske infrastruktur gennem længerevarende associeringsaftaler, men finder, at ansøgerlandene selv må bære ansvaret for at udvikle markedsorienterede økonomier. Dansk Folkeparti er modstander af, at Danmarks og de øvrige EU-landes borgere skal betale prisen for ansøgerlandenes økonomiske udvikling. Der vil blive tale om en meget langvarig og umådelig ressourcerekrævende opgave, der oven i købet kommer kun få år efter Murens fald, fjernelsen af de kommunistiske diktaturer og sammenbruddet af de østeuropæiske landes økonomier. Den opgave, der forestår, hvis de østeuropæiske landes økonomi og samfundsliv skal løftes til et niveau, der blot nogenlunde kan sammenlignes med Vesteuropas, kan meget vel strække sig over 10-20 år eller mere, hvis den overhovedet kan løses, og det kan ikke afvises, at opgaven vil føre til, at der opstår et omfattende økonomisk tilbageslag i de nuværende medlemsstaters økonomi.

Imidlertid forceres Østudvidelsen frem af det politiske flertal i Danmark og andre EU-lande. Det er på denne baggrund, forslagsstillerne finder det bydende nødvendigt, at Danmark anmoder om en overgangs-